

УДК 636.4.082

ВІКОВА ДИНАМІКА ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНОМАТОК УКРАЇНСЬКОЇ СТЕПОВОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ

*Маслюк А. М. – Інститут тваринництва степових районів
імені М. Ф. Іванова „Асканія-Нова” – Національний науковий
селекційно-генетичний центр з вівчарства НААНУ*

Постановка проблеми. У зв'язку з інтенсифікацією та впровадженням поточної технології в господарствах значно скоротилися строки використання свиноматок, досягаючи в деяких стадах 1,5–2 опороси в середньому на одну першоопороску. Практика показує, що багатоплідність маток знижується після 5–6 опоросів, але пік продуктивності неоднаковий у господарствах, саме тому важливо знати можливості кожної породи, стада чи групи стосовно термінів їх господарського та племінного використання [5].

Стан вивчення проблеми. Важливість проблеми більш тривалого використання високопродуктивних тварин підкреслювали основоположники вітчизняної зоотехнічної науки. Так, М. Ф. Іванов [2] писав: "Старі кнури звичайно вже є перевіреними в племінному відношенні, і якщо кнур є цінним виробником, його необхідно використовувати триваліше". На його думку, кнурів слід тримати для племінних цілей до 5-7, а маток - до 6-7 років.

Ю. Ф. Лискун [3] вказував, що при сприятливих умовах існування вдосконалення стада відбувається: а) за рахунок тривалого використання кращих тварин власного стада, б) шляхом вирощування ремонтного молодняку від найбільш продуктивних тварин і в) в результаті придбання цінних тварин. Отже, Ю. Ф. Лискун ставить роль тривалого використання кращих тварин у вдосконаленні стада на перше місце.

Є. А. Богданов [1] радив зоотехнікам: "Слід докласти всі старання до того, щоб хороші самці використовувалися на плем'я можливо довше і не потрапляли б занадто рано під ніж".

Аналогічну рекомендацію давав і англійський учений В. А. Райс [4], який вважав, що в племінному стаді слід тримати племінну тварину до тих пір, поки воно продовжує давати здорове потомство високої якості.

Завдання і методика досліджень. Головною метою досліджень було визначення оптимального строку використання свиноматок української степової білої породи.

Аналіз продуктивності свиноматок української степової білої породи племзаводу ДПДГ "Асканія-Нова" проводили за 1583 опоросами.

Результати досліджень. З даних таблиці 1 видно, що підвищення багатоплідності свиноматок спостерігається до 6 опоросу і досягає рівня класу еліта, а потім поступово знижується (рис. 1), такий же рівень 11 гол. визначено у 10 опоросі, що можна пояснити малою кількістю таких випадків (6 опоросів) та особливою цінністю і високою багатоплідністю довголітніх високопродуктивних свиноматок.

Рис. 1. Динаміка багатоплідності та кількості поросят у 2 місяці, гол.

Таблиця 1. – Відтворювальні якості свиноматок у динаміці, $\bar{X} \pm S\bar{x}$

№ опоросів	n	Показник				
		багатоплідність, гол	у 2 місяці		збереженість, %	КПВЯ
			кількість поросят, гол.	маса гнізда, кг		
1	577	10,7±0,07	9,1±0,05	164,1±1,02	86,6	114,3
Cv, %		16,6	12,6	15,0	13,8	12,7
2	370	10,7±0,10	9,0±0,06	164,6±1,33	85,9	114,2
Cv, %		17,6	12,0	15,5	14,8	12,7
3	250	10,9±0,12	9,2±0,07	167,8±1,74*	86,0	116,3*
Cv, %		17,3	12,9	16,4	14,5	13,5
4	142	10,9±0,17	9,1±0,09	166,4±2,47	85,1	115,1
Cv, %		18,7	12,4	17,8	14,7	14,0
5	103	10,9±0,20	9,0±0,11	161,6±2,63	84,6	112,9
Cv, %		18,7	12,3	16,4	16,2	13,3
6	64	11,0±0,27	8,9±0,13	156,3±2,92**	82,7	110,0*
Cv, %		19,4	11,7	15,0	17,3	12,0
7	30	10,6±0,31	8,6±0,16**	160,0±4,41	82,7	109,9
Cv, %		16,2	10,4	15,1	15,4	11,7
8	19	10,6±0,38	8,7±0,28	150,9±4,08**	83,5	106,9**
Cv, %		15,4	14,2	11,8	16,1	11,1
9	11	10,0±0,65	8,8±0,35	152,1±5,42*	90,0	106,9
Cv, %		21,4	13,2	11,8	13,3	11,9
10	6	11,0±0,93	9,5±0,56	169,5±9,04	89,2	117,9
Cv, %		20,7	14,5	13,1	21,3	12,3
11	4	9,8±1,03	9,0±0,71	158,3±19,92	93,4	108,9
Cv, %		21,1	15,7	25,2	9,3	21,7
≥12	7	9,3±0,89	7,9±0,34***	146,1±8,50*	88,4	100,4**
Cv, %		25,4	11,5	15,4	21,1	11,2
Середнє	1583	10,7±0,05	9,1±0,03	164,1±0,65	85,9	114,1
Cv, %		17,5	12,5	15,8	14,6	13,0

Примітка: достовірність різниці від середнього по вибірці – *P≥0,95; **P≥0,99; ***P≥0,999.

Достовірної різниці між багатоплідністю по опоросах та середнім значення по виборці не встановлено. У процесі досліджень не встановлено впливу порядкового номера опоросу на великоплідність, котра була на рівні 1,1 кг, при цьому рівень її мінливості був низьким (4,4...8,4 %). З віком збільшується коефіцієнт варіації, через присутність як рекордних, так і досить низьких показників.

За кількістю поросят у 2 місяці спостерігається підйом при 3 опоросі та десятому і, навпаки, зниження, пік якого припадає на 7.

Маса гнізда найвищою була у третьому опоросі 167,8 кг ($P \geq 0,95$), а в наступних коливалася в межах 160 кг, що відповідає вимогам першого класу.

Рис. 2. Динаміка маси гнізда при відлученні (кг) та КПВЯ (одиниці)

Визначено, що після третього опоросу спостерігається поступовий спад маси гнізда та величини КПВЯ, виключення становить 10 опорос, що можна пояснити випадковим збігом шести високопродуктивних свиноматок.

Важливе значення має збереженість поросят та її стабільність з віком свиноматки (рис. 3). Нашими дослідженнями встановлено її достатній рівень з найменшим значенням 82,7 % у 6 та 7 опоросах та високий у свиноматок з 9 та більше опоросами.

Нашими дослідженнями встановлено її достатній рівень з найменшим значенням 82,7 % у 6 та 7 опоросах та високий у свиноматок з 9 та більше опоросами.

Молочність свиноматок залишається досить високою до 10 опоросу, але після третього вигодовування поросят, коли її рівень був найбільшим 50,8 кг, спостерігається поступовий спад. Слід відмітити, що першоопороски були кращими за середнє значення по вибірці на 0,9 кг або 1,8 % ($P \geq 0,95$).

Висновки та пропозиції. Результати оцінки вікових особливостей відтворювальних якостей свиноматок дозволили визначити час найвищого прояву певних ознак та встановити оптимальні межі господарського та племінного використання тварин.

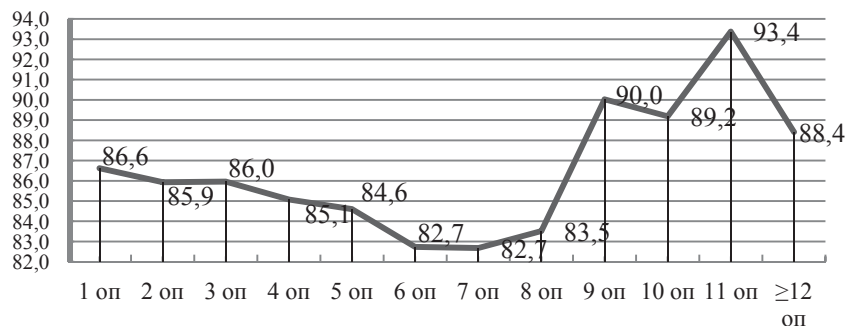

Рис. 3. Динаміка збереженості поросят до відлучення, %

Узагальнюючи дані продуктивності у розрізі опоросів можна зробити висновок, що у великомасштабному виробництві свиноматки після 5 опоросу повинні піддаватися жорсткій браковці за показниками продуктивності, тому що рівень розвитку їх відтворювальних ознак значно знижується порівняно з попередніми опоросами.

Перспектива подальших досліджень. У наступних дослідженнях слід встановити особливості вікової динаміки продуктивності свиноматок у розрізі ліній і родин та відгодівельних і м'ясних якостей. Встановити вплив віку батьків на продуктивність потомства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Богданов Е.А. Происхождение домашних животных / Еллий Анатольевич Богданов. М.: Сельхозгиз, 1937. – 387 с.
2. Иванов М. Ф. Свиноводство / Михаил Фёдорович Иванов. – ОГИЗ. – Сельхозиздат. – М.: – 1934. – 310 с.
3. Лискун Е.Ф. Избранные труды. / Ефим Федотович Лискун. М.: Сельхозиздат, 1961. – 534 с.
4. Райс В.А. Разведение и улучшение сельскохозяйственных животных / В. А. Райс. М.: Сельхозгиз, 1937. – 456 с.
5. Сухоруков В. Н. Сроки использования свиноматок / В. Н. Сухоруков, Н. В. Пономарёв, А. И. Панченко // Зоотехния. – 1990. – № 7. – С. 68-69.

УДК 636.084:636.05:636,4

ВИЗНАЧЕННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ПОЄДНАННЯ РІЗНИХ ПРЕПАРАТІВ У ГОДІВЛІ СВИНЕЙ

Прудченко Д.В. – магістр,
Пентиліук С.І. – к. с.-г. н., доцент, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. При комплексному застосуванні препаратів біологічно активних речовин (БАР) за біологічними властивостями ці добавки доповнюють одна одну, але їх одночасне використання навряд чи буде еконо-